

to cure piles. -2. one part of butter-milk with three parts of water. (-त्री) 1. N. of the plant *Curculigo Archioides* Lin. -2. the marking nut plant (मन्त्रातक). -युज् *a.* afflicted with piles. -हित *a.* curing piles. -तः) the marking nut plant.

अर्शस *a.* [अर्श-अस्त्यर्थे-अच्] Afflicted with piles; Ms. 3. 7.

अर्शान *a.* [अर्शमस्त्यस्य इति] Afflicted with piles.

अर्शसान *a.* [ऋश्-असानच् सुट्च] Striving to hurt, malicious. -नः 1 Fire. -2 N. of a demon.

अर्षण *a.* [ऋष् गतौ ल्युट्] Flowing, moveable. -न्त् Going, moving. -णी 1 Means of moving, conveyance. -2 A piercing or pricking pain.

अर्ह 1 P. [अर्हति, अर्हन्, आनर्ह, अर्हति] (epic A. as रावणो नाहति पूजां Rām.) 1 To deserve, merit, be worthy of (with acc. or inf.); किमिव नायुष्मान-मरेश्वराजार्हति S. 7; so इडं, प्रायश्चित्तं, वधं &c. -2 To have a right to, be entitled to, be allowed to do any thing (with acc.); ननु गर्भेः पित्र्यं रि-क्यमर्हति S. 6; न स्त्री स्वातन्त्र्यमर्हति Ms. 9. 3; also with inf.; न स तल्लब्धुम-र्हति Ms. 8. 147; 11. 7, 18. -3 To be obliged or required to do a thing, oft. implying duty or obligation; नान्यत्स्त्री दातुमर्हति Y. 2. 49; इमां प्रसाद-यितुमर्हसि R. 1. 88. -4 To be fit or deserve to be done; अर्थना मयि भव-ङ्गिः कर्तुमर्हति N. 5. 112; Dk. 137. -5 To be equal to; be worth, न ते मा-त्रायुपचारमर्हति S. 3. 18 are not equal to; सर्वे ते जपयज्ञस्य कलां नाहं-ति षोडशीं Ms. 2. 86; 3. 131. -6 To be able, translateable by 'can'; न मे वचनमन्यथा भवितुमर्हति S. 4; वि-नाशमव्ययस्यास्य न कश्चित्कर्तुमर्हति Bg. 2. 17; अनुयोगेन तैलानि तिलभ्यो नाहु-मर्हति H. Pr. 30 cannot get. -7 To worship, honour; see *caus.* below. -8 (Used with inf. in the second pers. and sometimes in the third) अर्ह represents a mild form of com- mand, advice or courteous request, and may be translated by 'pray', 'deign', 'be pleased to', 'will be pleased to'; द्वित्रायहान्यर्हसि सोढुमर्हन् R. 5. 25 pray wait &c; नार्हसि मे प्रणयं विहन्तु 2. 58; तं संतः श्रोतुमर्हति 1. 10 will be pleased or be good enough to listen to it; Ku. 6. 32; Ms. 1. 2; Bg. 10. 16, 2. 17; R. 1. 72; 1. 88;

3. 46. -*Caus.* or 10 P. To honour, worship; राजाजिहत्तं मधुपर्कपाणिः Bk. 1. 17; Ms. 3. 3, 119.

अर्ह *a.* 1 Respectable, worthy of respect, deserving; अर्हवभोजयन् वि-प्रो इडमर्हति माषकं Ms. 8. 392. -2 Worthy of, having a claim to, en- titled to, with acc., inf. or in comp.; नैवार्हः पैतृकं रिक्तं पतितोत्पादितो हि सः Ms. 9. 144; संस्कारमर्हस्त्वे न च लप्स्यसे Rām.; तस्मान्नाहो वयं हन्तुं धार्तराष्ट्रान् स्व- बांधवान् Bg. 1. 37; प्रदक्षिणक्रियार्हायां R. 1. 76; so मानं, वधं, इडं &c. -3 Being required, obliged, or allowed (with inf.). -4 Becoming, proper, fit; केवलं यानमर्हं स्यात् Pt. 3; with gen. also; स भृत्योर्हो महीभुजां Pt. 1. 87-92; or in comp.; तद्वर्हेण प्रायश्चित्तेन 1. 275; so नृपं, यज्ञं Ak. -5 Worth (in money), costing; see below. -र्हः [अर्ह-घञ्] 1 N. of Indra. -2 N. of Vishnu. -3 Price (as in महाहं); महा- हंशय्यापरिवर्तनच्युतैः Ku. 5. 12 (महान- हं यस्याः Malli.). -4 Fitness, propri- ety. -5 Motion, course (गति). -र्हो Worship, adoration; Ki. 2. 58; R. 1. 76.

अर्हण-णा [अर्ह-आवे-ल्युट्] Worship, adoration, honour, treating with re- spect or veneration; अर्हणामर्हते चक्र- मुनयो नयचक्षुषे R. 1. 55; Si. 15. 22; 14. 58, R. 11. 23, Ms. 3. 54.

अर्हणा *ind.* Ved. According to what is due; according to one's means.

अर्हणीय *pot. p.* Fit to be worship- ped, adored.

अर्हन् *a.* [अर्ह-शत्] 1 Worthy, de- serving, deserving respect, respect- able, adorable; S. 5. 15; R. 5. 25; 1. 55; Ku. 6. 56; Ms. 3. 128. -2 Praised, celebrated (स्तुत, ख्यात). -3 Worthy of, deserving, entitled to (mostly Ved.). -य. 1 A Buddha; the highest rank in Buddhist hi- erarchy. -2 A superior divinity with the Jainas; सर्वज्ञो जितरागादिदोषलोकाय- पूजितः यथास्थितार्थवादी च देवोर्हन् परमेश्वरः; see the word जैन also.

अर्हेत *a.* [अर्ह-वा० ङ] Worthy, de- serving. -तः 1 A Buddha. -2 A Buddhist mendicant. -3 N. of Siva.

अर्हेती The quality of being fit to be worshipped, veneration, adoration; और्वार्हतीचणैर्मुषैः Sk.

अर्ह्य *pot. p.* [अर्ह-प्यत्] 1 Worthy, respectable. -2 Fit to be praised, -3 Right, fit, proper. -4 Fit to be obtained.

अर्हरिष्वणि *a.* Ved. Making ene- mies cry aloud; exultant.

अल् 1 U. (अलति-ते, अलितुं, अलित) 1 To adorn. -2 To be competent or able. -3 To prevent, ward off; see अलम्.

अलं [अल्-अच्] 1 The sting in the tail of a scorpion. -2 Yellow orpi- ment; cf. आल.

अलकः [अल्-कुन्, अलति भूषयति मुखं] 1 A curl, lock of hair, hair in general; ललाटिकाचंदनभूसरालका Ku. 5. 55; अस्पृष्टालकवेष्टनी R. 1. 42; 4. 54; अल- कभंगतां गतः K. 4; अलके बालकुंदावु- च्छं Me. 65 (the word is *n.* also, as appears from a quotation of Malli.: स्वभाववक्त्राण्यलकानि तासां). -2 Curls on the fore-head. -3 Saffron besmeared on the body. -4 A mad dog (for अलकं). -का 1 A girl from eight to ten years of age. -2 N. of the cap- ital of Kubera (situated on a peak of the Himalaya above the peak of Meru, inhabited also by Siva), and of the lord of the Yakshas; अलका- मतिवाह्यैव Ku. 6. 37; विभाति यस्यां ल- लितालकायां मनोहरा वैश्रवणस्य लक्ष्मीः Bv. 2. 10; गंतव्या ते वसतिरलका नाम यक्षेश्वराणां Me. 7. -Comp. -अधिपः, -पतिः, -ईश्वरः 'lord of Alakā', N. of Kubera; अत्यजीवदमरालकेश्वरी R. 19. 15. -अंतः the end of a curl or ringlet; Si. 4. 9; Me. 8. -नंदा 1. N. of the Ganges, or a river falling into it. -2. a girl from eight to ten years of age. -प्रभा N. of the capital of Kubera. -प्रियः N. of a tree (पीत- साल). -संहतिः *f.* rows of curls; Si. 6. 3.

अलकं *ind.* In vain, for nothing.

अलक्तः -क्तकः [न रक्तोऽस्मात्, रस्य लत्वं, स्वार्थे कन् Tv.] The red resin of certain trees, red lac or sap (for- merly used by women to dye cer- tain parts of their body, particular- ly the soles of the feet and lip); (दंतवाससां) चिरोद्भूतालक्तकपादेलर्ह Ku. 5. 34, 68; 7. 58; विंवाधरालक्त- कः M. 3. 5; अलक्तकांकां पर्वी ततान R. 7. 7; स्त्रियो हतार्थाः पुरुषं निरर्थं निष्पी- डितालक्तकवस्यजंति Mk. 4. 15. -Comp. -रसः red lac, juice; अलक्तरसरक्ता- भावलक्तरसवर्जितौ अद्यापि चरणौ तस्याः पद्मकाशसमप्रभौ Rām. -रागः the red colour of *alakta*.

अलक्षण *a.* 1 Having no signs or marks. -2 Having no characteristic